

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง เรื่องเล่าจากพื้ทลูง (๑)

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง เรียนรู้ภาษาถิ่นไทย

๑) เรื่องเล่าจากพัทลุง (๑)

๒) เรื่องเล่าจากพัทลุง (๒)

๓) เรื่องเล่าจากพัทลุง (๓)

๔) ภาษาถิ่นสี่ภาค

๕) ครั้นเครื่องเพลงภาคเหนือ

๖) ครั้นเครื่องเพลงภาคอีสาน

๗) ครั้นเครื่องเพลงภาคกลาง

๘) ครั้นเครื่องเพลงภาคใต้

๙) การเขียนรายงาน (๑)

๑๐) การเขียนรายงาน (๒)

๑๑) การเขียนรายงาน (๓)

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

ชนะ

๒.

ชน

คำไทยใช้ให้ถูก

ชะนี

[ชะ-นี] หมายถึง
(น.) ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม
แขนยาวกว่าขามาก เพื่อใช้ห้อยโหน
ตามต้นไม้สูง ไม่มีหาง ขนยาวนุ่ม
กินยอดอ่อนใบไม้ ผลไม้ และแมลงเป็น
อาหาร

ម៉ាដូ

ทบทวน ความรู้เดิม

ชวนกันอ่าน “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

บทละครเรื่อง “เงาะป่า”

แสนทรราชชาว “ซาไก”

ซาบซึ่งประทับใจ

ได้ข้อคิดชีวิตคน

ชวนคิด ชวนคุย

“เงาะป่า”

หมายถึงอะไร

ชวนคิด ชวนคุย

นักเรียนคิดว่าชาวเงาะ
(หรือชาวซาไก/มานิ/มันนิ)
มีลักษณะอย่างไร

ชวนคิด ชวนคุย

นักเรียนเคยเห็นหรือ
รู้จักใครที่อาศัยอยู่ในป่า
หรือไม่

ชวนคิด ชวนคุย

ชาวเงาะมีอะไรให้เรา
นำศึกษาบ้าง

ชาวซาไก

ชวนกันอ่าน “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

เป็นบทละครที่เล่าเรื่องราว
ของคนในป่า มีทั้งความรัก
มิตรภาพ และคติสอนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ตอบคำถามจากเรื่องเงาะป่าได้
๒. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง
๓. เห็นคุณค่าของการอ่านวรรณคดีไทยและมีมารยาทในการอ่าน

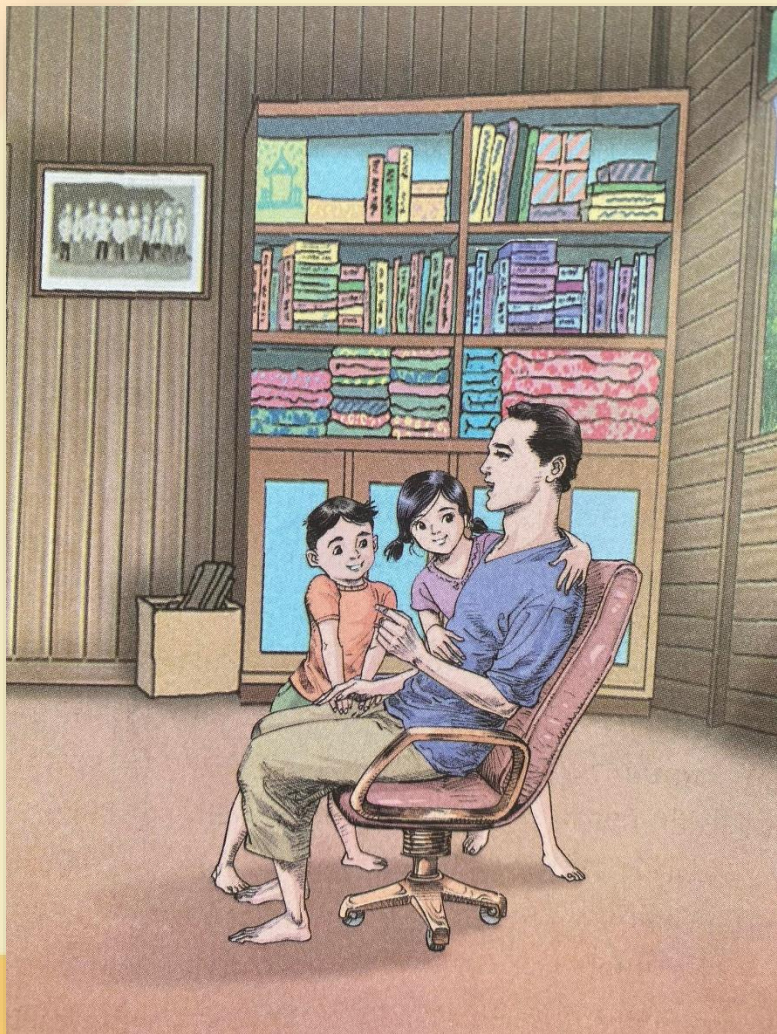

เพิ่มเติม ความรู้ใหม่

สรุปเรื่อง “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

เด็กชายและเด็กหญิงสนทนากับคุณพ่อเกี่ยวกับจังหวัดพัทลุง คนปักช้ได้ชอบเรียกสั้น ๆ ว่า “เมืองลุง” ซึ่งเป็นบ้านเกิดของคุณพ่อ เมื่อตอนปิดเทอมภาคฤดูร้อนคุณพ่อจะพาเด็ก ๆ กลับไปเยี่ยมบ้านและขับรถเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัด เช่น ภูเขา ทะเลน้อย น้ำตกที่อยู่ใกล้บ้านคุณปู่คุณย่า รวมทั้งไปดูหนังทะเลลุงและมโนราห์

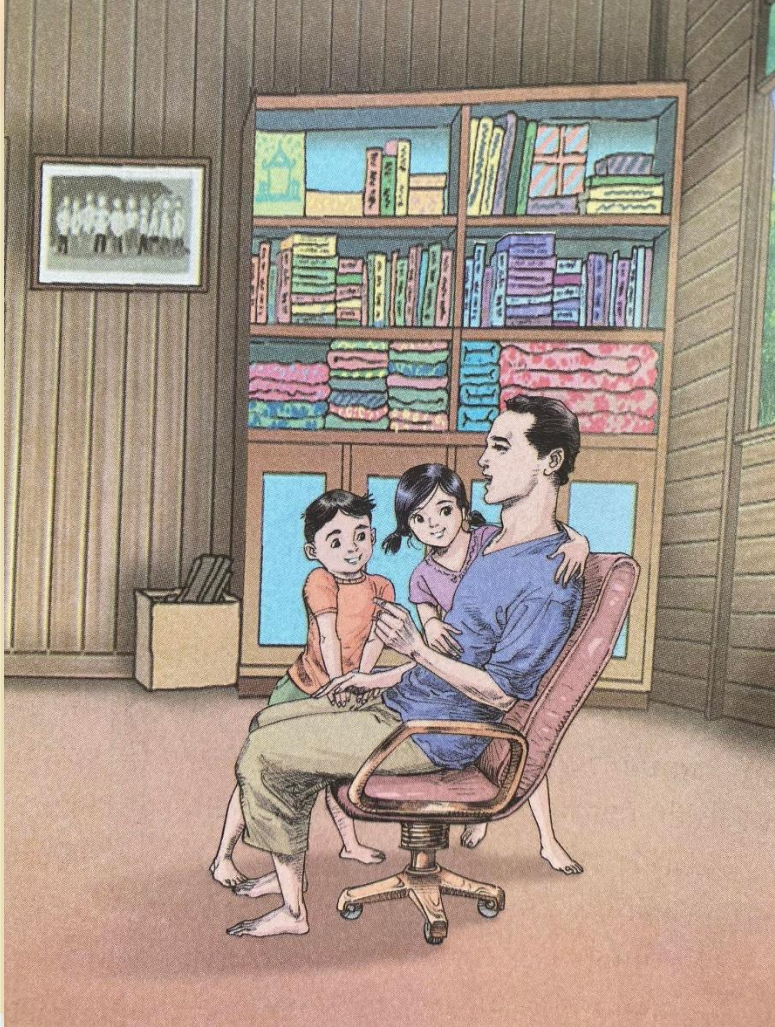

ภาพการแสดงหนังตะลุง

ภาพการแสดงมโนราห์

สรุปเรื่อง “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

คุณพ่อบอกเด็ก ๆ ว่าจังหวัดพัทลุงมีน้ำตกสวยมาก และหากเดินขึ้นไปสูงกว่านี้อาจจะพบชนเผ่า “ซาไก” หรือที่เรียกกันว่า “เงาะ” เด็ก ๆ ไม่รู้ว่าเงาะคืออะไร คิดว่าเป็นผลไม้ คุณพ่อจึงเปรย ๆ เรื่องเงาะให้ฟังว่าเป็นชนเผ่าหนึ่งที่อาศัยอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เด็ก ๆ อยากจะรู้เรื่อง “เงาะ” ขึ้นมาทันที คุณพ่อจึงแนะนำให้ไปถามคุณปู่คุณย่าเพราะท่านรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดี

สรุปเรื่อง “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

คุณปู่บอกว่าถ้าอยากรู้เรื่องเงาะป่า ต้องอ่านหนังสือ มีหนังสืออยู่ ๑ เล่มที่ปู่อยากจะแนะนำ คือ “บทละครเรื่อง เงาะป่า” เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เนื้อเรื่องเป็นรักสามเส้าระหว่างเงาะหนุ่ม ชื่อ “ฮเนา” และ “ชมพลา” ที่หลงรักเงาะสาวชื่อ “ลำหับ”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

สรุปเรื่อง “เรื่องเล่าจากพัทลุง”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง เงาะป่า ขึ้นตามคำบอกเล่าของ “คนั่ง” เด็กชายชาวเงาะจาก แขวงเมืองพัทลุง ที่ทรงนำมาชุบเลี้ยงไว้ใน พระราชสำนัก ทั้งทรงศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่าง ละเอียดในแง่ชีวิตความเป็นอยู่ และภาษาที่ใช้ ประกอบกับจินตนาการของพระองค์เอง

เงาะป่า ตอน “คนึงกับไม้ไฟไปล่าสัตว์”

มาจะกล่าวบทไป
อยู่ทับแทบป่าพนาวัน
บิดามารดาก็หาไม่
นางควากหอบตื่นสิ้นชีวา
มีเพื่อนชอบนักรักใคร่
เคยคบกันไปป่าพาเชื่อนแซ

ถึงเด็กน้อยคนึงคนขยัน
ชายเขตขันธ์พัทลุงพารา
ดำขาวต้องไฟดับสังขาร์
อยู่ด้วยเชษฐาชื่ออ้ายแค
ชื่อไม้ไฟตัวเต็งเก่งแก่
ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย

เงาะป่า ตอน “คนนั่งกับไม้ไฟไปล่าสัตว์”

วันหนึ่ง
จะเจ็บป่วยเป็นไรไม่สบาย
จำกูจะไปดูให้ถึงตับ
ชวนมันดันดัดพนาว่า

ให้คิดรำพึงถึงสหาย
จึงมิได้พบหลายวันมา
ที่อยู่ใกล้กันกับปากคูหา
เที่ยวเป่าปึกษาให้สำราญ

คนนั่งไปหาไม้ไฟเนื่องจากทราบข่าวว่าเพื่อนไม่สบาย และได้ชวนกัน
ไปเที่ยวป่า ไม้ไฟดีใจจึงตอบตกลง

เงาะป่า ตอน “คนนั่งกับไม้ไฟไปล่าสัตว์”

เที่ยวไปในดงพงชัน
เห็นมูเตี้ยวติดคู่อยู่คบไม้
เองแอ้งแอบพวงอเวย์หวาน
กะแจ็กลูกเต็มต้นจนหล่นลง

ล้วนชนิดพฤษกษาสูงไสว
ลาเต๊าะไต่ตามกิ่งกินตองตง
ลิงยดบินทะยานกินหว่าหลง
โกวัลวงแวงช่ายอยู่รายเรียง

คนนั่งและไม้ไฟเข้าป่าเพื่อไปล่าสัตว์และได้เจอกับนกหลายชนิด
ที่เกาะอยู่ตามต้นไม้ต่าง ๆ

ภาษา “ก๊อย”

มูเตี้ยว หมายถึง นกขนาดเล็กอกขาว ปีกดำ คล้ายนกนางแอ่น

ลาเต๊าะ หมายถึง นกขนาดเล็กตัวลาย

ตองตง หมายถึง ละมุด (ผลไม้)

เองแอ็ง หมายถึง นกเล็กขนาดนกกระจาบ ลายดำ กินผลไม้

อเวย์ หมายถึง ต้นหวาย

ภาษา “ก๊อย”

ตองตง

อเว้ย

ภาษา “ก๊อย”

กะเจ๊ก

หมายถึง มะม่วงหิมพานต์

ลิงยด

หมายถึง นกขนาดเล็กสีชมพู

โกว้ด

หมายถึง นกยาง

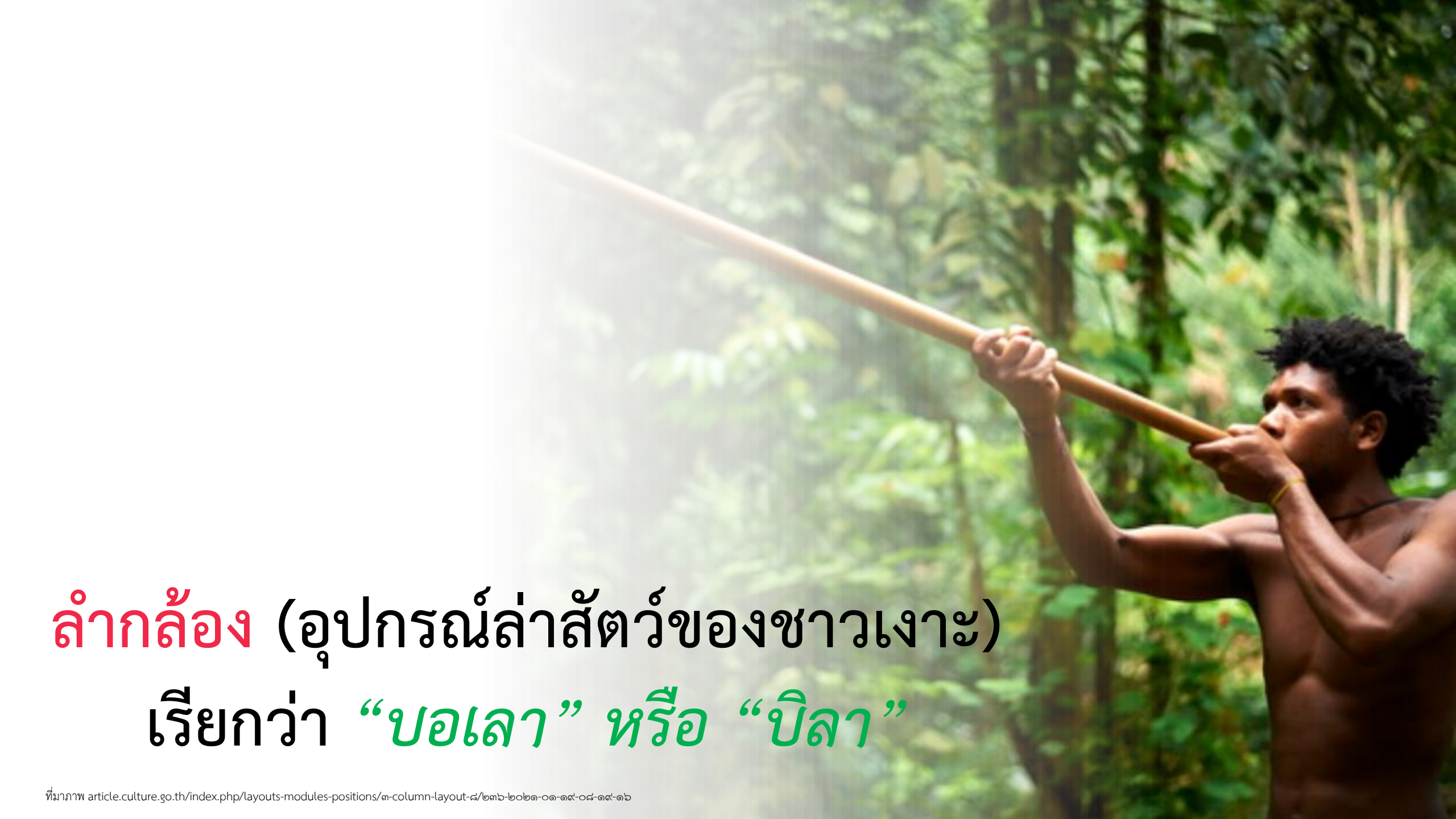

เงาะป่า ตอน “คนนั่งกับไม้ไฟไปล่าสัตว์”

ชวนกันด้อมอ้อมหากาเหว่าน้อย
มือขวาควักดินพลาอย่างย่องคลา
แล้วสอดลูกเข้าไว้ในลักล่อง
ก็เป่าไปต้องนกตกทันที

พบนับร้อยบอกกันต่างหรรษา
คลึงไคลกับอุราจนกลมดี
หลิวตามองแนใจเห็นได้ที่
ทั้งสองศรียังซ้ำด้วยชำนาญ

คนนั่งและไม้ไฟยิงนกกาเหว่าด้วยความชำนาญ

A photograph of a man with dark skin and curly hair, shirtless, standing in a lush green forest. He is holding a long, thin, light-colored wooden instrument horizontally, blowing into it with his mouth. The instrument extends from his mouth towards the left side of the frame, disappearing into a bright, hazy light. The background is filled with dense green foliage and trees.

ลำกล้อง (อุปกรณ์ล่าสัตว์ของชาวเงาะ)
เรียกว่า “บอเลา” หรือ “บิลา”

เงาะป่า ตอน “คนึงกับไม้ไฟไปล่าสัตว์”

ครั้งได้มากมายหลายสิบนก
ต่างอื้มอกปรีดีเปรมเกษมศานต์
ดั่งเถาวัลย์พันผูกกล้องแทนคาน
พาดไหล่เล่นทะยานเหยาครรไล

คนึงและไม้ไฟได้นกหลายสิบตัว จึงนำเถาวัลย์มาผูกกับกล้องยิ
นกแทนไม้คานและพาดไหล่คนละข้างเพื่อกลับที่พัก

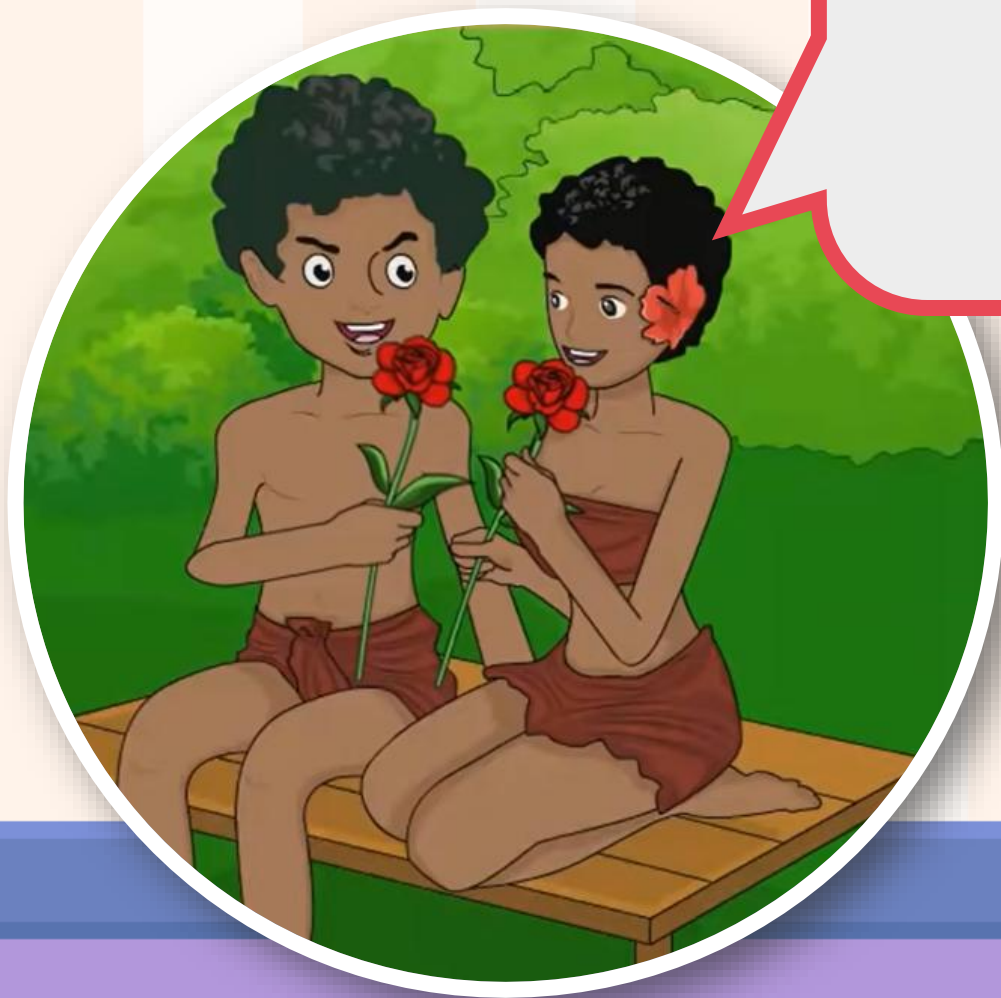
คาดคะเนเหตุการณ์

นักเรียนคิดว่าคนนั่งกับไม้ไฟ
จะนำนกที่จับได้ไปทำอะไร
ต่อไป

ฝากติดตาม

ตอนต่อไป...

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า
๒. ครูอธิบายคำชี้แจงใบงาน
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม
ในใบงาน ช่วยเหลือนักเรียน ลังเกต
พฤติกรรม และบันทึกผล

บทบาทนักเรียนปลายทาง

๑. นักเรียนอ่านคำชี้แจงใบงาน
ที่ครูมอบหมาย
๒. นักเรียนสามารถสอบถามได้
หากมีข้อสงสัย
๓. นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในใบงาน
ให้สำเร็จ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถาม
จากการอ่าน เรื่อง เงาะป่า

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๑. ใครคือผู้พระราชทานนิพนธ์บทละคร เรื่อง
เงาะป่า

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๒. บทละครเรื่อง เงาะป่า มีความเป็นมาอย่างไร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๓. “บิลลา” คืออะไร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๔. “คนัง” เป็นใคร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๕. ให้นักเรียนบอกชื่อพืชภาษาก้อยที่ปรากฏ
ในบทพระราชนิพนธ์จำนวน ๕ ชนิด

สรุป

บทเรียน

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๑. ใครคือผู้พระราชทานนิพนธ์บทละคร เรื่อง
เงาะป่า

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๕)

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๒. บทละครเรื่อง เงาะป่า มีความเป็นมาอย่างไร
เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ ทรงได้แรงบันดาลใจ
จากเรื่องจริงของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในจังหวัดพัทลุง
เมื่อครั้งเสด็จประพาสภาคใต้ และทรงรับฟังเรื่องราว
จากแม่เฒ่าชาวชาวกูย

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๓. “บิล่า” คืออะไร

บิล่า หรือ บอเลา คือ ลูกดอกอาบยาพิษ

อาวุธใช้ล่าสัตว์ป่าของกลุ่มชาติพันธุ์ซาไก

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๔. “คนัง” เป็นใคร

เด็กชายชาวซาไกที่รัชกาลที่ ๕ ทรงนำมาชุบ
เลี้ยงในพระราชสำนัก เพื่อทรงศึกษาเพิ่มเติม
เกี่ยวกับภาษา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของซาไก

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักเรื่องเงาะป่า

๕. ให้นักเรียนบอกชื่อพืชภาษาก๊วยที่ปรากฏ
ในบทพระราชนิพนธ์จำนวน ๕ ชนิด

๑) ลิ้นยด ๒) โก้วล ๓) มุเตี้ยว

๔) ลาเต๊าะ ๕) เองแอ็ง

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ป.๔
๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ชวนคิดพินิจวรรณคดีไทย
“เงาะป่า”

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่องเล่าจากฟ้าหลุง (๒)

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

